

No: 1432 – Mahreç İşareti

İSKİLİP TOKMAKLI KAĞNI

Tescil Ettiren
İSKİLİP BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 08.06.2022 tarihinden itibaren korunmak üzere 03.08.2023 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1432
Tescil Tarihi	: 03.08.2023
Başvuru No	: C2022/000180
Başvuru Tarihi	: 08.06.2022
Coğrafi İşaretin Adı	: İskilip Tokmaklı Kağrı
Ürün / Ürün Grubu	: Oyuncak / Hahlar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatı ürünleri
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: İskilip Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Yenicami Mah. Çorum/1 Sk. İskilip Belediyesi 2 - 4 19400 İskilip ÇORUM
Coğrafi Sınır	: Çorum ili İskilip ilçesi
Kullanım Biçimi	: İskilip Tokmaklı Kağrı ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, İskilip Tokmaklı Kağrı ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

İskilip Tokmaklı Kağrı; 4 adet tekerlek ve 4 adet tokmağı bulunan, önden iple çekilerek hareket ettirilen ve İskilip ilçesinde üretilen el yapımı oyuncak arabadır.

İskilip Tokmaklı Kağrının düz olan ana parçası “ayak”, tekerleklerin takıldığı yer “mazi” ve tokmakların geçirildiği yuva ise “kaşağı” olarak adlandırılır.

İskilip Tokmaklı Kağrı; 1 adet ana parça (ayak), 4 adet tekerlek, 2 adet tekerleklerin takıldığı parça (mazi), 4 adet tokmak, 1 adet tokmakların geçirildiği yuva (kaşağı), 2 adet dingil, 4 adet diş, 4 adet çubuk ve 1 adet mil olmak üzere toplam 23 adet parça ve ipten oluşur. Ana parça genellikle; tokmak yüksekliği (ana gövdeye değer vaziyette) ve teker dâhil olmak üzere 19x39,5 cm boyutlarında olup yüksekliği ise 15 cm’dir. Ancak İskilip Tokmaklı Kağrının farklı boyutlarda üretilmesi de mümkündür.

İskilip Tokmaklı Kağrı hareket ederken, tokmaklar yukarıya ve aşağıya doğru hareket edip arabanın gövdesine vurarak ses çıkardığı için coğrafi sınırdaki “tokmaklı araba” olarak da adlandırılır.

İskilip Tokmaklı Kağrının üretiminde, kırılmaya karşı dayanıklı olduğu için özellikle çam olmak üzere ceviz ve kavak ağaçları kullanılır. Arabanın renklendirmesi, çam ağacı reçinesinden elde edilen boyar maddeler ile yapılır. Coğrafi sınırdaki “arsena sakızı” olarak adlandırılan reçineler; çam ağacı kabuklarının özel bir bıçakla çizilmesi suretiyle çıkarılır, kaynatılıp yumuşatılır ve toz mum boyalarıyla karıştırılarak kalıcı boyalar hazırlanır. Genellikle kırmızı, sarı, mavi, siyah ve yeşil renkler kullanılır. Sade ve karmaşık olmayan motif ve desenler uygulanır. Boyanan kısımlar, kavak ağacı kabuğunun iç yüzeyi ile parlatılır.

İskilip Tokmaklı Kağrının geçmişi eskiye dayanır. Üretimine, dibekte bulgur dövülürken tokmakların sırayla vurulmasından esinlenilerek başlanmıştır. İskilip ilçesinin ekonomisinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

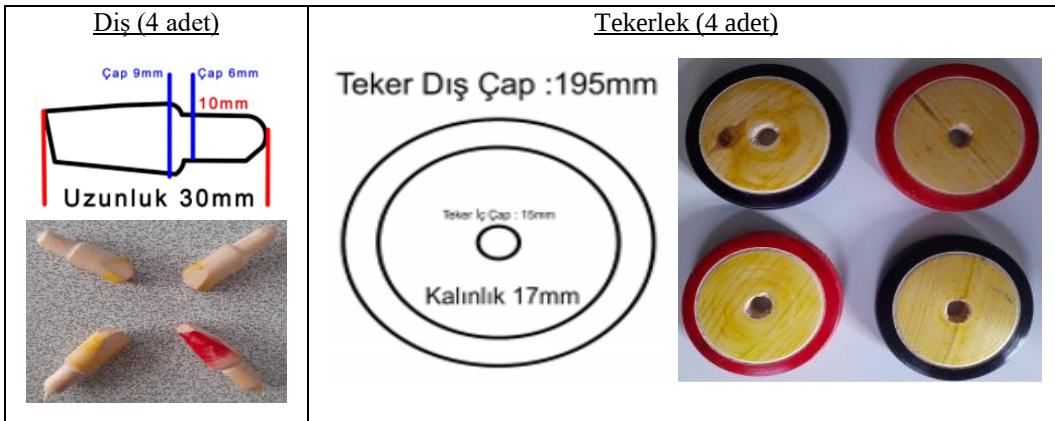
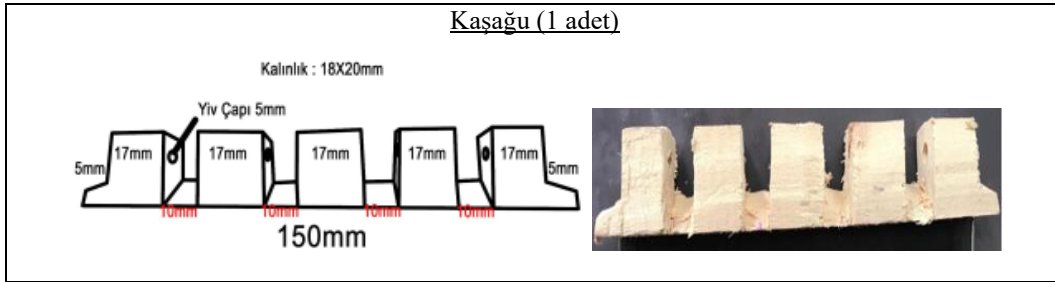
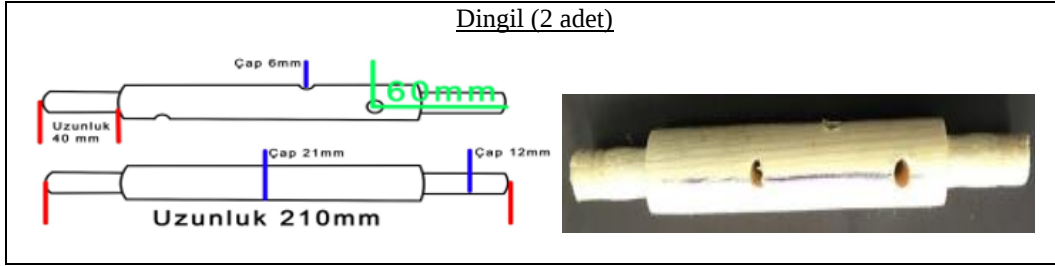
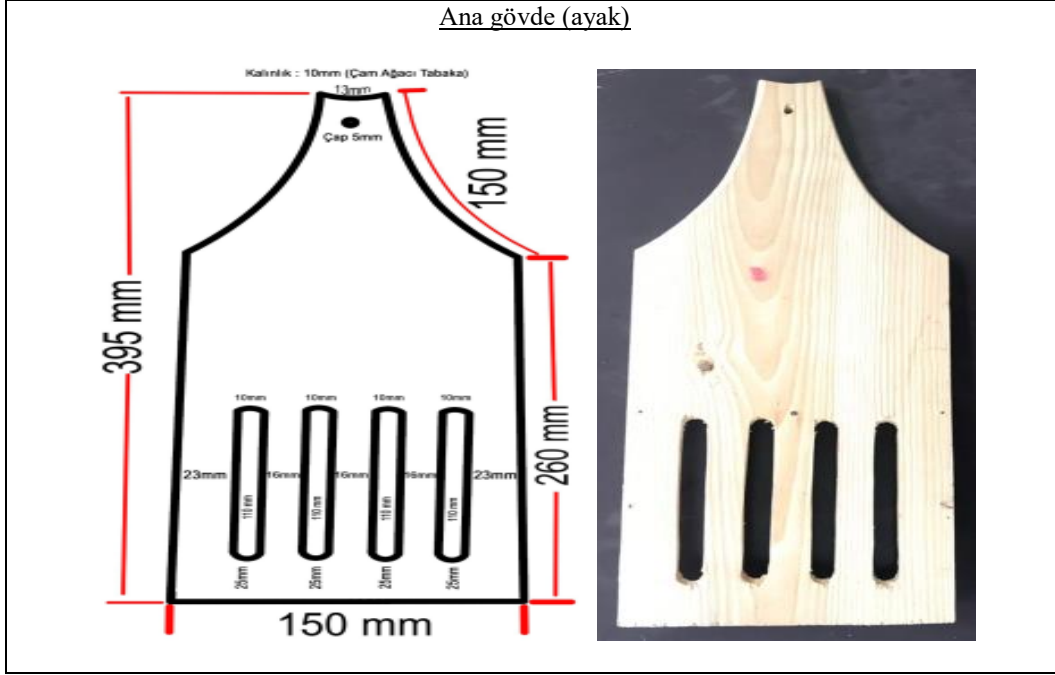
Üretim Metodu:

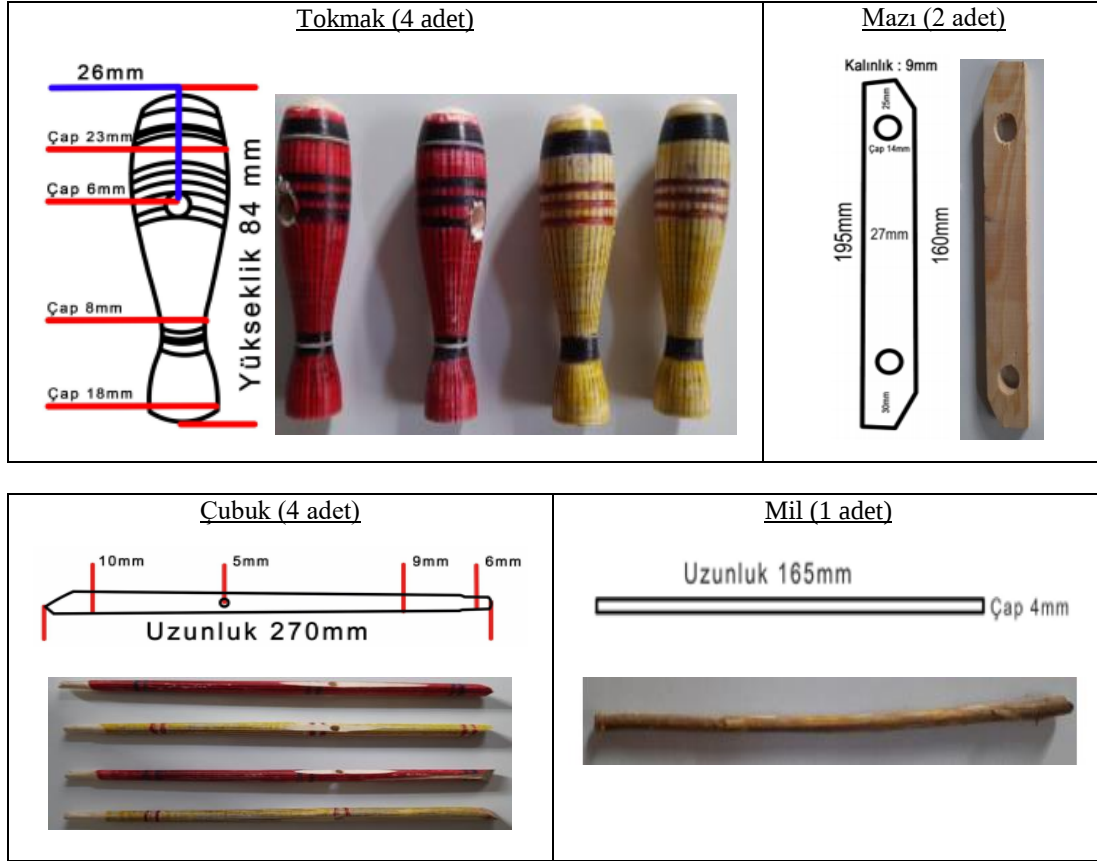
İskilip Tokmaklı Kağrının üretiminde; çam, ceviz ve kavak ağaçları kullanılır. Arabanın renklendirmesi, çam ağacı reçinesinden elde edilen boyar maddeler ile yapılır. Coğrafi sınırdaki “arsena sakızı” olarak adlandırılan reçineler; çam ağacı kabuklarının özel bir bıçakla çizilmesiyle çıkarılır, kaynatılıp yumuşatılır ve toz mum boyalarıyla karıştırılarak kalıcı boyalar hazırlanır.

İskilip Tokmaklı Kağrı; 1 adet ana parça (ayak), 4 adet tekerlek, 2 adet tekerleklerin takıldığı parça (mazi), 4 adet tokmak, 1 adet tokmakların geçirildiği yuva (kaşağı), 2 adet dingil, 4 adet diş, 4 adet çubuk ve 1 adet mil olmak üzere toplam 23 adet parça ve ipten oluşur. Ana parça genellikle; tokmak yüksekliği (ana gövdeye değer vaziyette) ve teker dâhil olmak üzere 19x39,5 cm boyutlarında olup yüksekliği ise 15 cm’dir. Ancak İskilip Tokmaklı Kağrının farklı boyutlarda üretilmesi de mümkündür.

Ağaç parçaları torna makinesinde yontularak, İskilip Tokmaklı Kağrının aşağıda ölçüleri ve çizimleri verilen parçaları hazırlanır. Yontulan parçaların yüzeyleri, taşıyıcı ve zımparalayıcı ile düzeltilir.

İskilip Tokmaklı Kağnıda genellikle kırmızı, sarı, mavi, siyah ve yeşil renkler kullanılır. Sade ve karmaşık olmayan motif ve desenler uygulanır. Boyanan kısımlar, kavak ağacı kabuğunun iç yüzeyi ile parlatılır.

İskilip Tokmaklı Kağının parçalarının birleştirilmesi: Dingillerin boşluklarına dişler yerleştirilir. Ayak parçasına, mazılarla birlikte dingiller monte edilir. Dingillere tekerlekler geçirilir. Kaşağı parçası ayağa monte edilir. Tokmaklarda yer alan boşluklara çubuklar takılır. Tokmaklı çubuklar, mil ile kaşağıya yerleştirilir. İp, ana gövdede (ayak) yer alan delikten geçirilerek bağlanır. Tokmaklı kağı ipten tutularak çekildiğinde, tokmaklar sıra ile aşağı yukarı hareket eder ve ses çıkartır.

İskilip Tokmaklı Kağının görsel örneğine aşağıda yer verilmektedir.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

İskilip Tokmaklı Kağının geçmişi eskiye dayanır. İskilip ilçesinin ekonomisinde ve kültüründe önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunan İskilip Tokmaklı Kağının tüm üretim aşamaları, coğrafi sınırdaki gerçekleştirebilir.

Denetleme:

Denetimler; İskilip Belediyesinin koordinasyonunda ve İskilip Belediyesi ile İskilip Marangozlar Odasından konuda uzman birer kişinin katılımıyla 2 kişiden oluşan denetim mercii tarafından düzenli olarak yılda bir defa, gerekli görülen hallerde ve şikâyet üzerine ise her zaman gerçekleştirilir.

Denetime esas kriterlere aşağıda yer verilmektedir.

- Üretimde kullanılan ağaç türünün, boyar maddelerin ve diğer malzemelerin uygunluğu.
- Üretim metoduna uygunluk.
- Özellikle tokmak kısmı olmak üzere, ürün özelliklerinin uygunluğu.
- İskilip Tokmaklı Kağıdı ibaresi ile mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.